

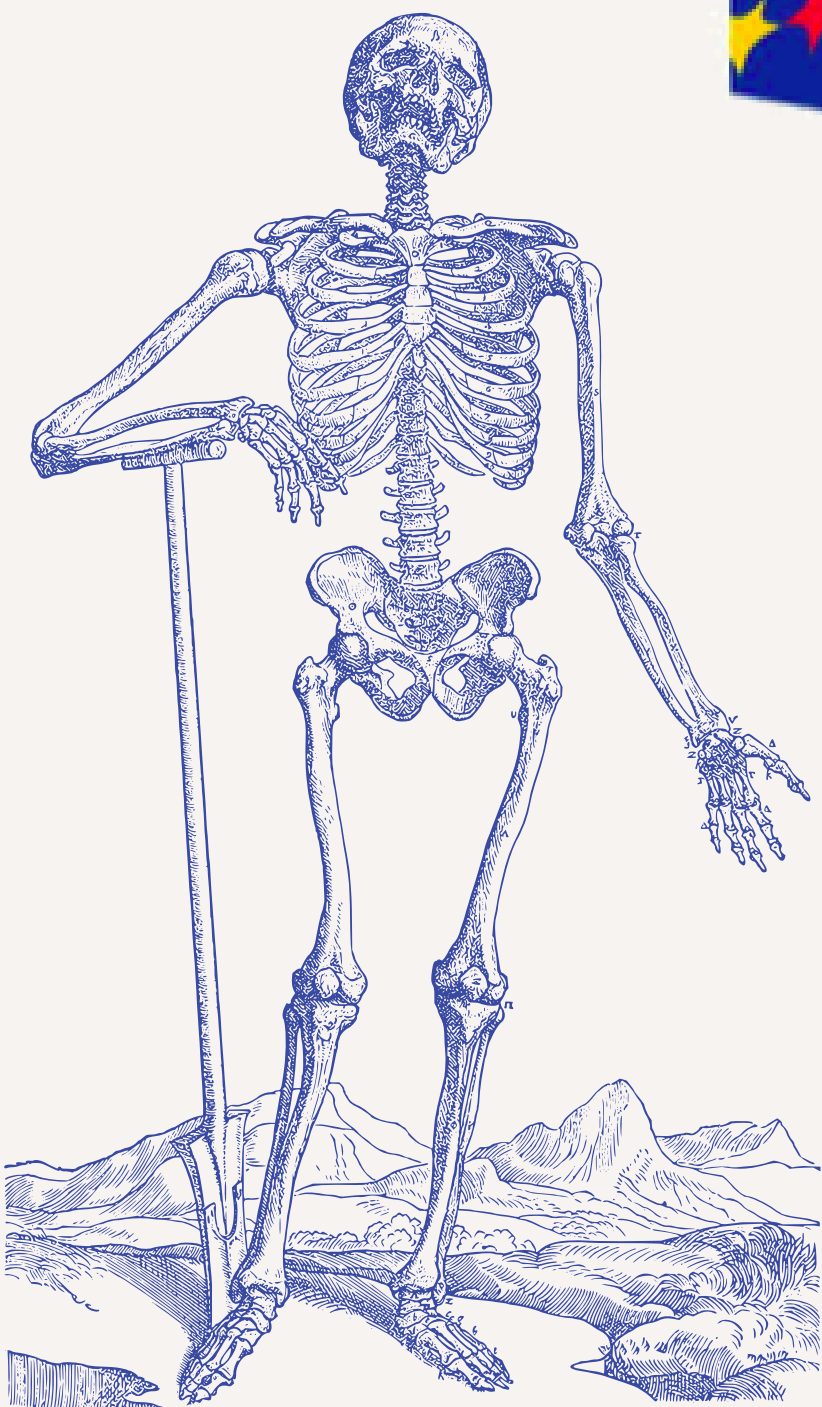
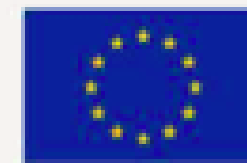

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Jak ocenić płeć i wiek człowieka na podstawie kości?

Autorzy:

HANNA PIECHOWIAK

JULIA JEDNORÓG

MARTYNA ROŹDZEŃSKA

ALEKSANDRA WOLKO

Opiekun ze strony Uniwersytetu Wrocławskiego:

DR JOANNA ZYCH

Opiekun ze strony szkoły:

DR URSZULA JANICKA

Szkoła:

LICEUM OGÓLNOKSTAŁCĄCE IM JULIUSZA SŁOWACKIEGO W OLEŚNICY

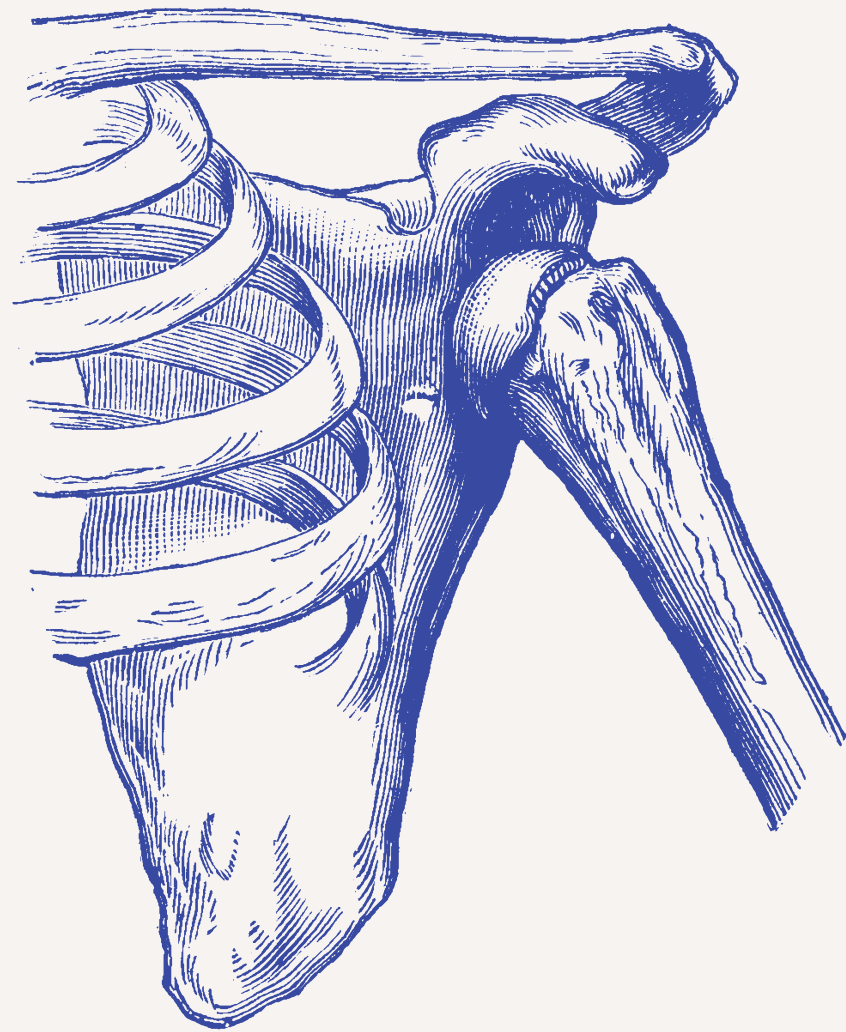

I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
im. Juliusza Słowackiego
w OLEŚNICY

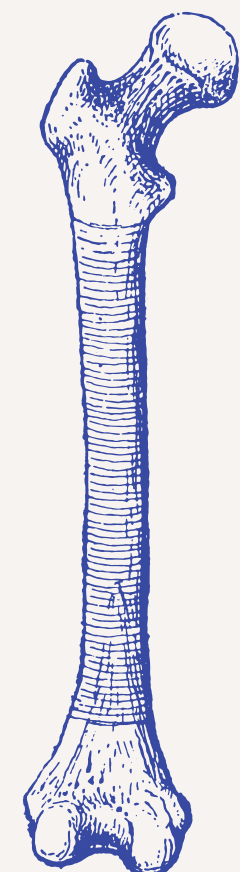

Uniwersytet
Wrocławski

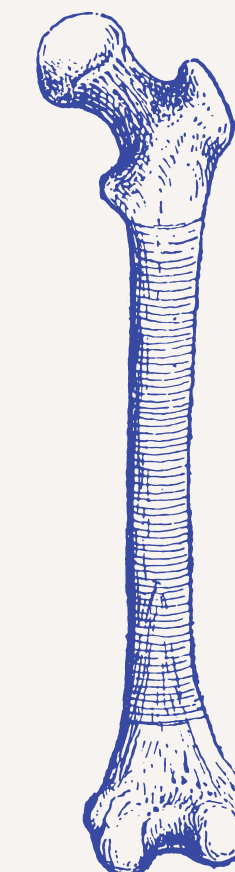
Kroki ekspertyzy:

- rozdzielenie szczątków według prawa lewa strona
- próba określenia czy szczątki należą do jednej czy więcej osób
- ocena płci na podstawie cech charakterystycznych
- oszacowanie pomiarów wybranych fragmentów kostnych
- próba oceny wieku poszczególnych szczątków kostnych
- ocena stanu zachowania szczątków

Wstępna analiza szczątków kostnych

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

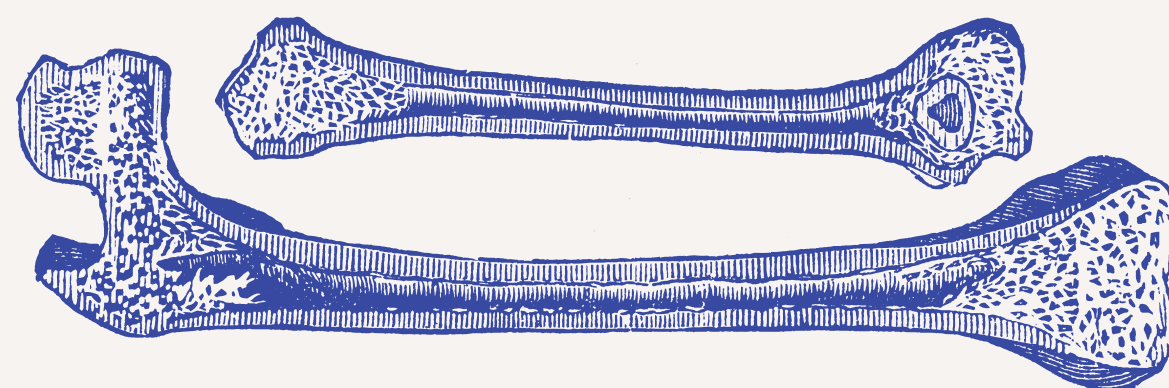
Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

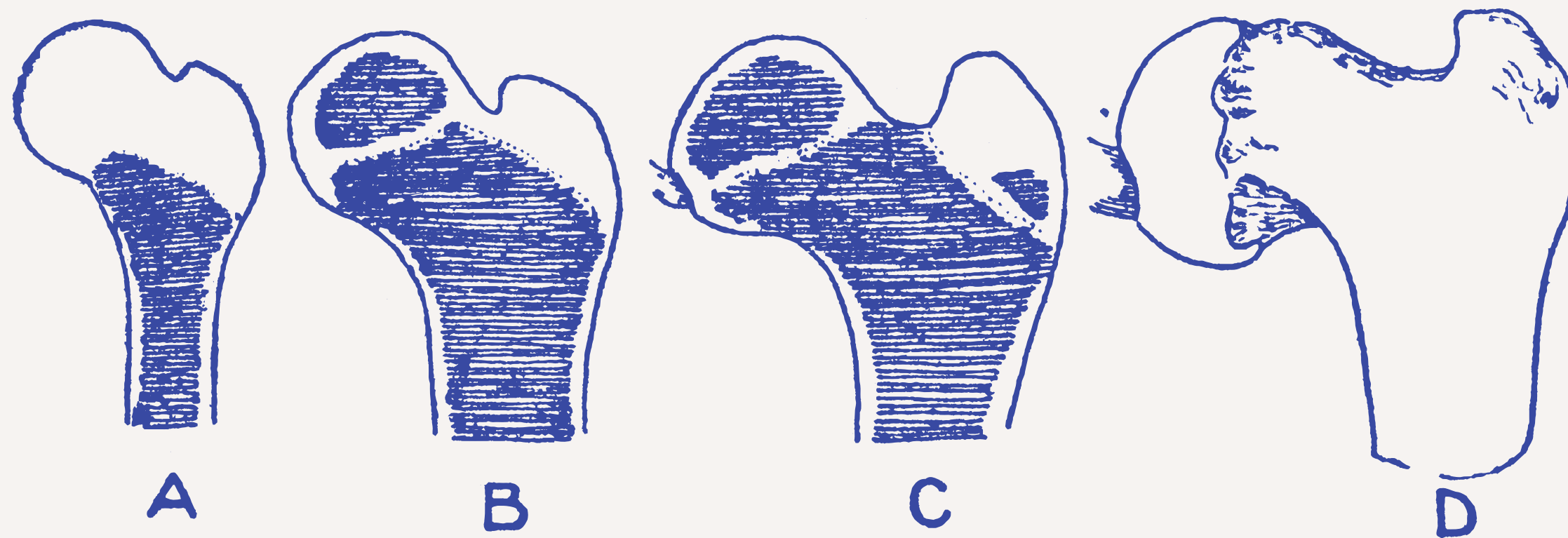
Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela z liczbą i rodzajem kości

liczba szczątków ogółem		liczba kości długich ogółem		liczba kości płaskich ogółem	liczba kości z anomaliaми
75		38		6	1
liczba szczątków		rodzaj kości długich		rodzaj kości płaskich	rodzaje anomalii
K	M	ramieniowa-2	łokciowa- 2	łopatki- 2	krąg piersiowy- osteoartroza
2	4	udowa-2	promieniowa- 2	mostek- 2 (trzon i rękojeść)	
		piszczekowa- 2	strzałkowa- 2	kość biodrowa- 2	
		żebra- 26 (2 obojczyki)			

Ocena płci na podstawie cech charakterystycznych

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Płeć określaliśmy na podstawie:

CZASZKI

KOŚCI MIEDNICY

KOŚCI UDOWEJ

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela oceny płci na podstawie czaszki

Cecha czaszki	opis	K/M
Wielkość i masywność	Większa masywniejsza	M
Kształt oczodołu	kwadratowy	K
Brzeg oczodołu	Zaokrąglony, masywny	M
Guzy czołowe	Małe, słabo widoczne	M
Guzy ciemieniowe	Słabo zaznaczone	M
Ułożenie kości czołowej	Pochylona	M
Kresa skroniowa	Wyraźna	M
Łuk jarzmowy	Masywny, wystający ponad wyniosłość policzkową	M
Guzowatość potyliczna	Wyraźna mocno wystająca	M
Kresa karkowa	Wyraźna	
Wyrostek sutkowaty	Duży, wystający ponad podstawę czaszki	M
Kłykcie potyliczne	Duże, masywne	M

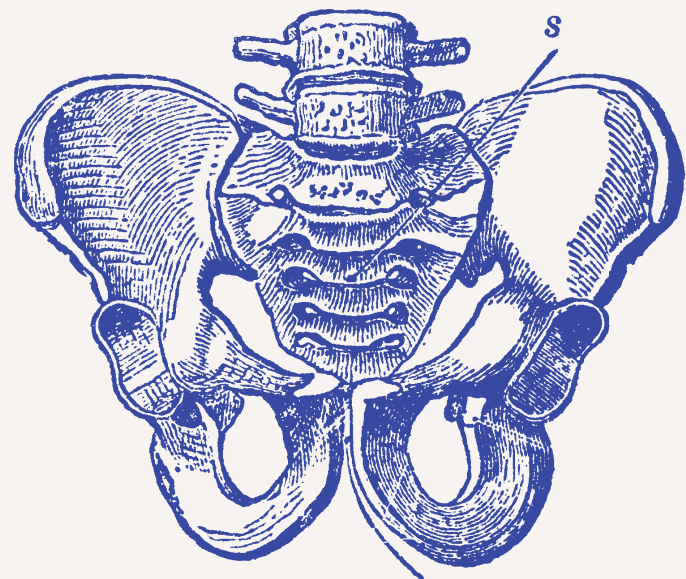

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

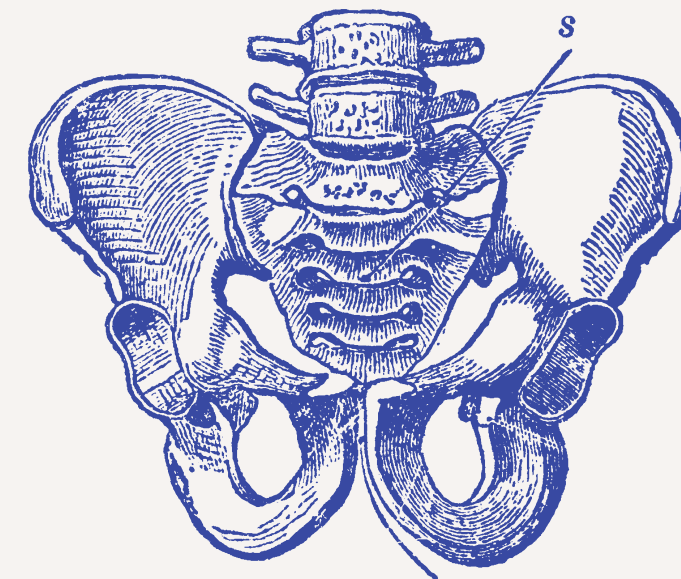

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela różnic w budowie miednicy męskiej i żeńskiej

Cecha	Kobieta	Mężczyzna
Szerokość i wysokość	Szeroka i niska	-
Kąt łonowy	Rozwarty	-
Wcięcie kulszowe	Płytke i szerokie	-
Talerze biodrowe	Odchylone	-
Kość krzyżowa	-	Długa, wąska, niewygięta

Żeńska kość miednicy

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kość udowa męska

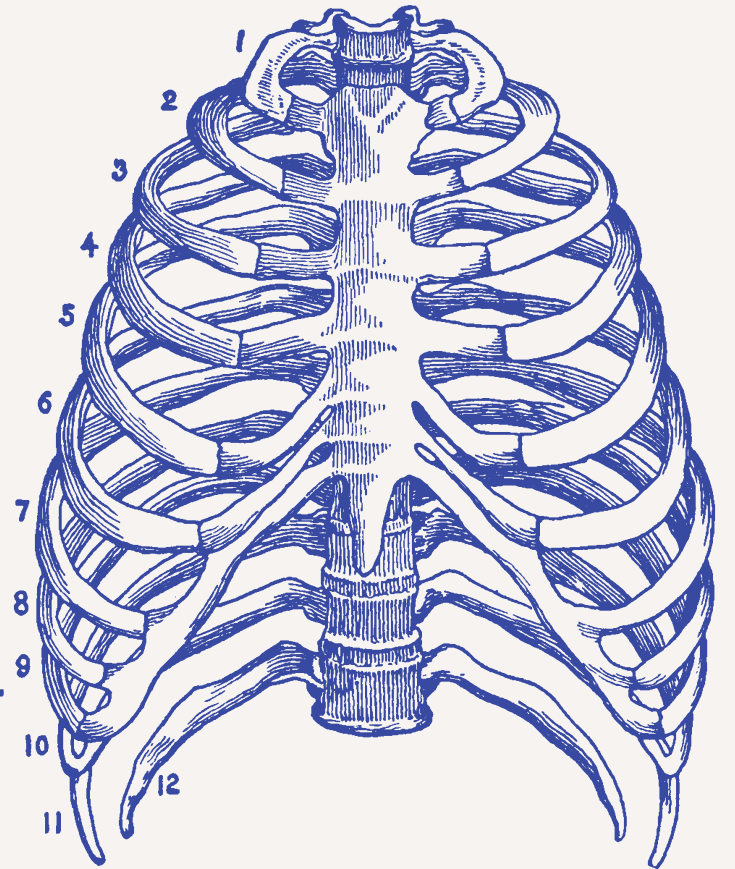
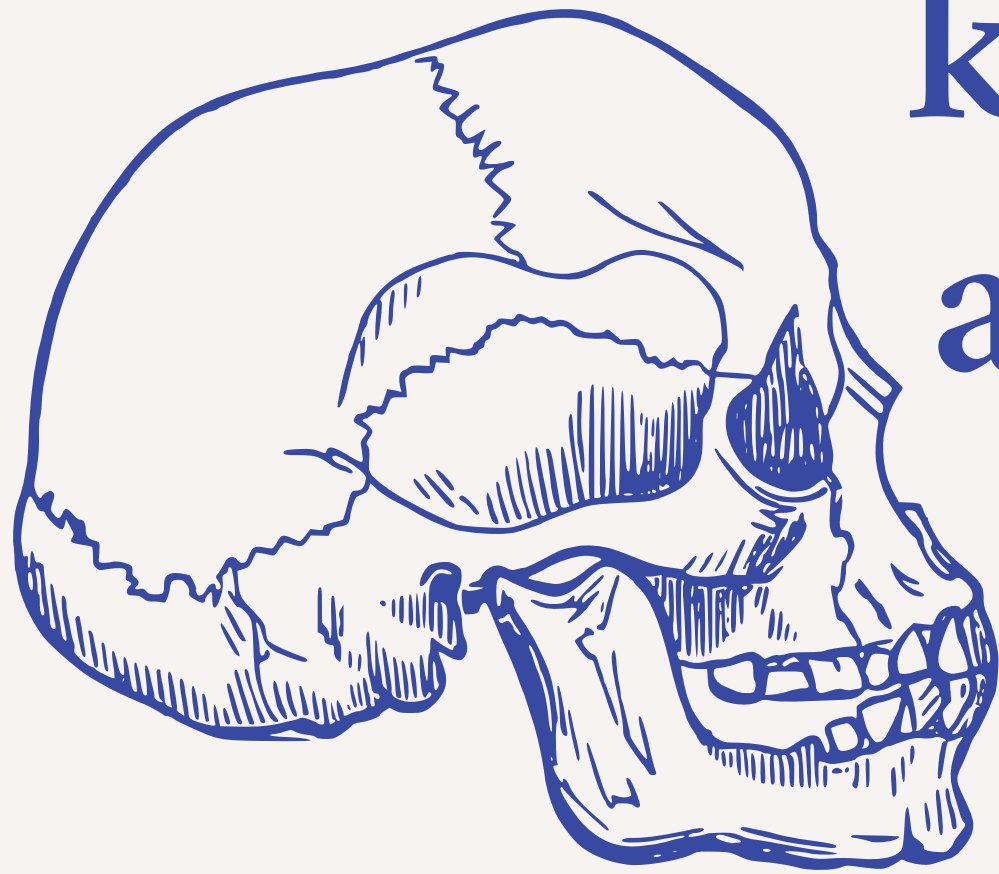
Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kość udowa żeńska

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

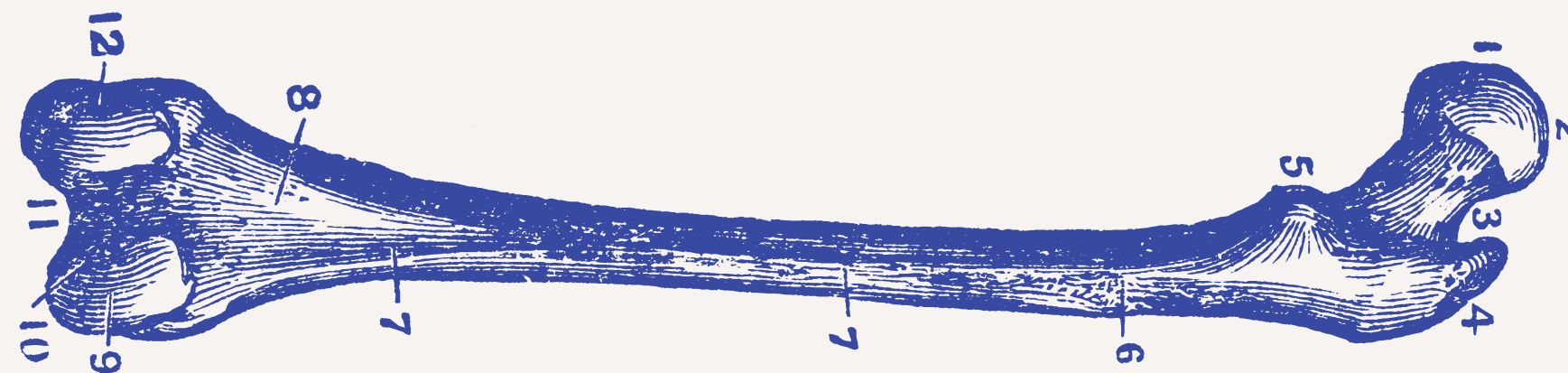
Szacowanie pomiarów wybranych fragmentów kostnych- pomiary antropometryczne

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela pomiarów antropometrycznych kości udowej

Długość największa (mm)	Kąt szyjkowo- trzonowy (mm)
Żeńska- 398mm	Żeńska- 120mm
Męska- 394mm	Męska- 110mm

Tabela pomiarów antropometrycznych czaszki

Największa długość czaszki <u>g-op</u>	Największa szerokość czaszki <u>eu-eu</u>	Wysokość czaszki b-ba
17,1	13,5	17

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

współczynnik szerokościowo- długościowy

$$\frac{(eu-eu) \times 100}{g-op}$$

$$\frac{13,5 \times 100}{17,1}$$

$$= 79 \text{ mm}$$

współczynnik wysokościowo- długościowy

$$\frac{(ba-b) \times 100}{(g-op)}$$

$$\frac{17 \times 100}{17,1}$$

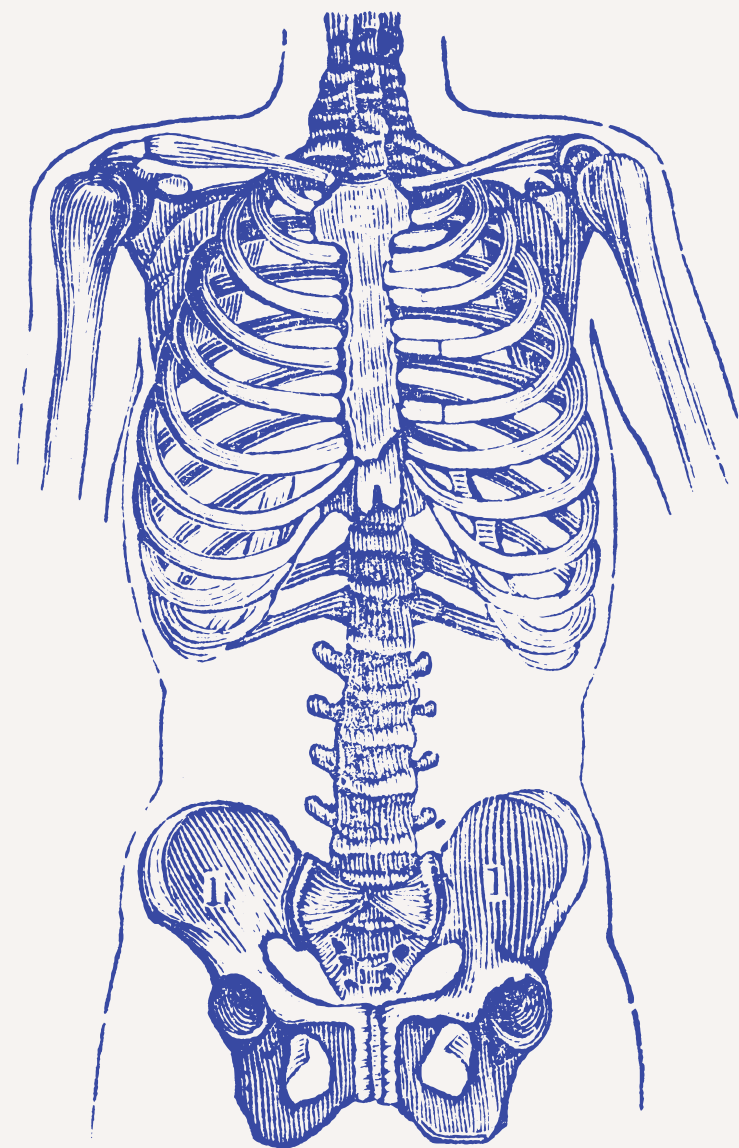
$$= 99 \text{ mm}$$

współczynnik wysokościowo- szerokościowy

$$\frac{(ba-b) \times 100}{(eu-eu)}$$

$$\frac{17 \times 100}{13,5}$$

$$= 126 \text{ mm}$$

Ocena wieku na podstawie czaszki

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

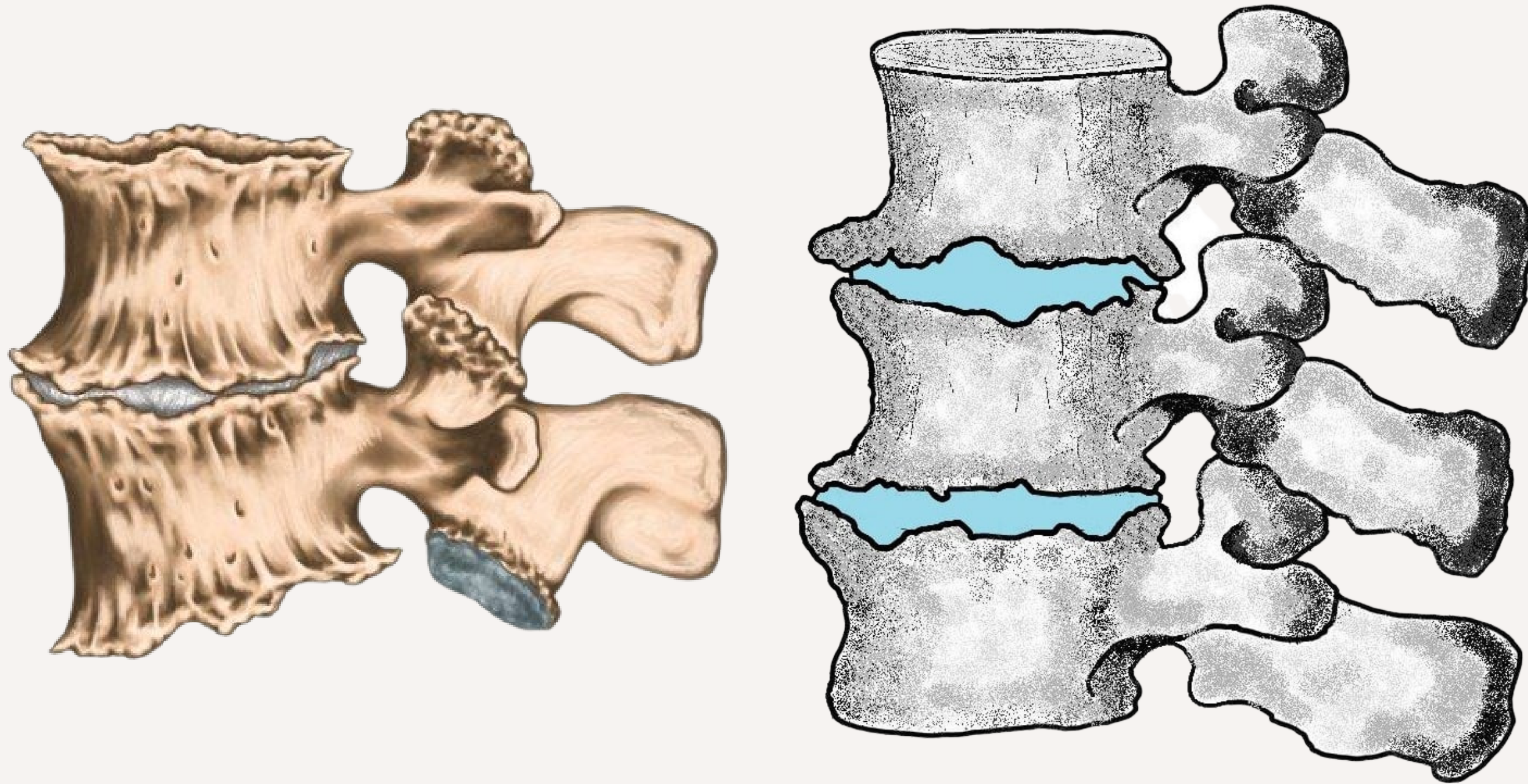

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

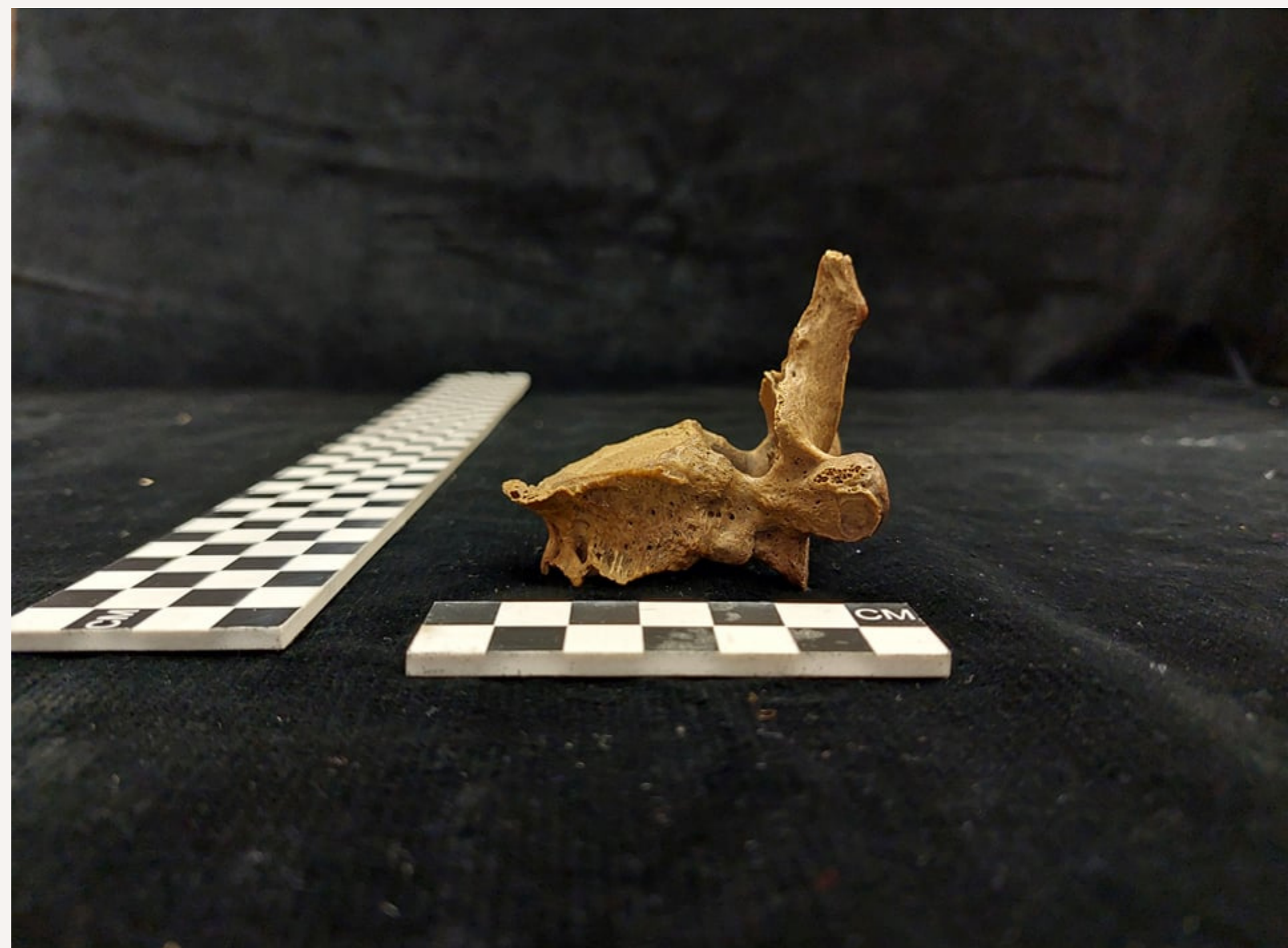

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Patologia- osteoartroza

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

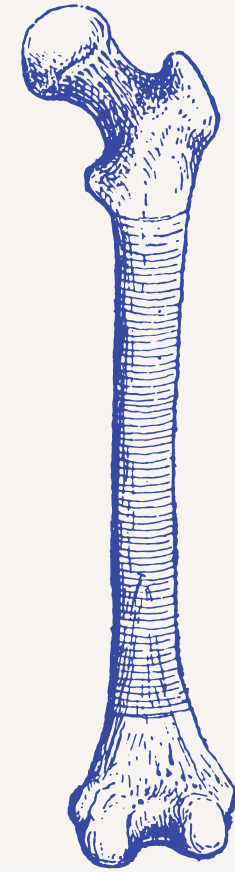
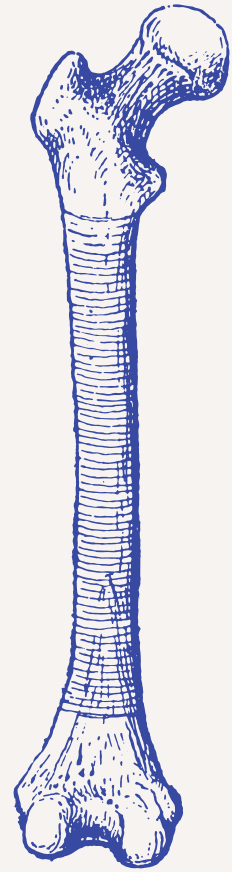
Ocena stanu zachowania szczątków

- Stan zachowania materiału kostnego- bardzo dobry
- Ze względu na wiek (ok. 2000 lat) kości mają żółto-brązowe zabarwienie
- Występują uszkodzenia eksploracyjne

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

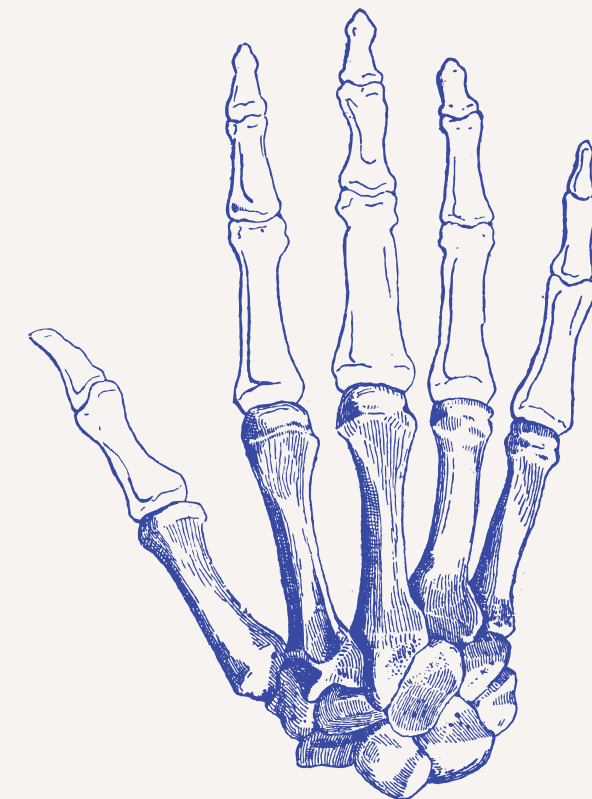
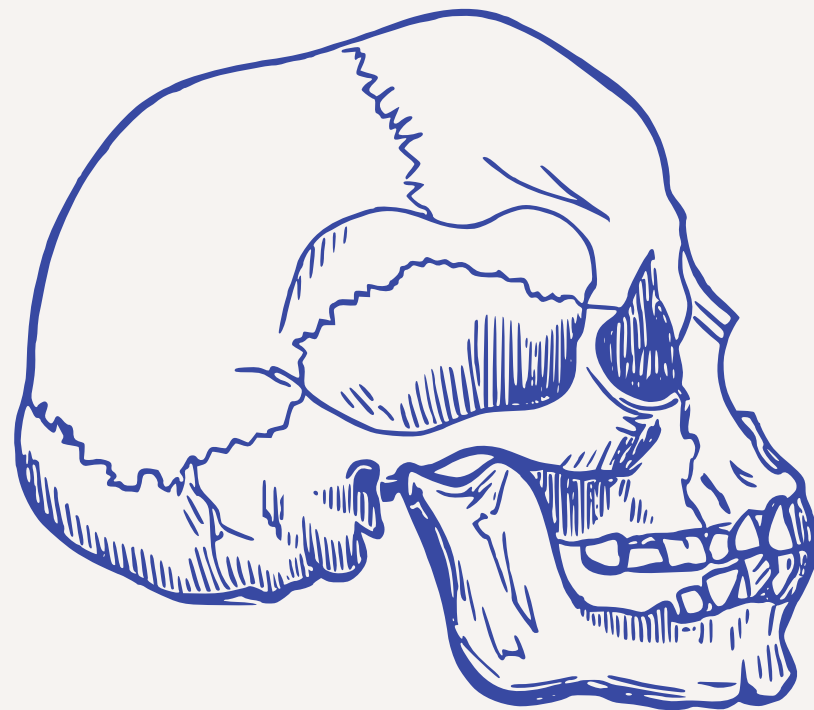
Dziękujemy za uwagę

LICEUM OGÓLNOKSTAŁCĄCE IM JULIUSZA SŁOWACKIEGO W
OLEŚNICY

HANNA PIECHOWIAK
JULIA JEDNORÓG
MARTYNA ROŻDŻEŃSKA
ALEKSANDRA WOLKO

Projekt „Naukowe poznanie świata – program rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy dla młodzieży szkół ponadpodstawowych” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego